

Handläggare
Kersti Ruthström
Telefon: 508 28 465**Till**
Idrottsnämnden

Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018- 2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken 2018-2021.

Marina Höglund
Förvaltningschef

Sammanfattning

På uppdrag av kommunfullmäktige har socialnämnden utarbetat ett förslag till program för stadens alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken för åren 2018-2021. Programmet syftar till att lyfta fram utvecklingsområden med det övergripande målet att Stockholms ska vara en stad fri från narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol samt ett minskat tobaksbruk.

Programmet består av sex långsiktiga mål, som följs av delmål och förslag till aktiviteter för programperioden. Förvaltningen anser att förslaget till ANDT-program är väl genomarbetat och förankrat utifrån kartläggningar i staden och aktuell forskning. Enligt förvaltningens uppfattning är det angeläget att dessa frågor hanteras i samverkan mellan flera olika aktörer inom staden eftersom programmet knyter an till närliggande frågor såsom folkhälsa, social hållbarhet, trygghet och brottsprevention. Förvaltningen ser positivt på förslaget.

Bakgrund

Socialnämnden och utbildningsnämnden fick i kommunfullmäktiges beslut om budget 2017 i uppdrag att revidera stadens program för arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak, ANDT, då den förra programperioden sträckte sig till och med 2012. Varje kommun förväntas anta styrdokument som inkluderar ANDT-arbetet och som utgår från den nya nationella ANDT-strategin.

Socialnämnden har nu utarbetat ett förslag till nytt program, i samarbete med utbildningsförvaltningen. Ett stort antal medarbetare vid olika verksamheter inom staden samt professionella och ideella samverkanspartners har bidragit med input och synpunkter, framförallt via workshops och samtal i olika stadsövergripande nätverk.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till samtliga nämnder och bolag i staden samt ytterligare ett antal instanser för yttrande senast den 30 mars.

Remissen i sammanfattning

Programmet syftar till att lyfta fram utvecklingsområden för staden i ANDT-relaterade frågor med det övergripande målet att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning med minskade medicinska skador orsakade av alkohol samt ett minskat tobaksbruk. Inför programarbetet har en kartläggning, som beskriver nuläget vad gäller konsumtion och skador, tagits fram. Kartläggningen visar både på positiva resultat och utmaningar för staden.

Programmets innehåll är brett och innefattar tillgänglighetsbegränsande arbetet (det vill säga begränsad tillgänglighet till ANDT), skydd av barn och unga, förebyggande arbetet, tidiga insatser, vård och behandling samt viljeinriktningar för samarbetet med andra länder, framförallt inom Europa och EU. Programmet genomsyras av flera viktiga perspektiv, som gäller för alla långsiktiga mål och delmål i programmet: jämlikhetsperspektiv, HBTQ-perspektiv, barnrättsperspektiv och jämställdhetsperspektiv.

Programmet består av sex långsiktiga mål som formulerats helt i enlighet med dem i den nationella ANDT-strategin. De relaterar också till Stockholms läns regionala strategi. De sex långsiktiga målen är:

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.
3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.
4. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
5. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
6. En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt.

Under varje långsiktigt mål listas prioriterade delmål och även förslag till aktiviteter. Delmålen baseras på vad som framkommit i kartläggningen, på kunskap och forskning samt på prioriteringar gjorda av medarbetare i staden och många av stadens samverkanspartners. Delmålen är tänkta att införas i stadens verksamhetsplaner via stadens digitala ledningssystem (ILS).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklingsavdelningen i samarbete med avdelningen för idrottsverksamhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på stadens ANDT-program 2018-2021. Enligt förvaltningens uppfattning är det angeläget att dessa frågor hanteras i samverkan mellan flera olika aktörer inom staden eftersom programmet knyter an till närliggande frågor såsom folkhälsa, social hållbarhet, trygghet och brottsprevention.

Idrottsförvaltningen anser att det är positivt att programmet följer en liknande struktur som de tre programmen kring mänskliga rättigheter som utkom i höstas. För de medarbetare som ska arbeta med programmen underlättar det om strukturen på samtliga program är lika. De förslag som finns till aktiviteter kunde läggas i en bilaga för att förtydliga att de ska fungera som inspirerande exempel och inte ses som tvingande eller tillräckliga. Att det finns

en bilaga med de långsiktiga målen och delmålen listade gör materialet tydligt och överskådligt.

Förvaltningens synpunkter fokuseras på de områden och långsiktiga mål som särskilt berör idrottsnämndens ansvarsområde.

Mål 1, delmål: Prevention vid evenemang

Staden verkar och samverkar med andra aktörer för att sänka berusningsgraden, förebygga våldsbrott och öka tryggheten vid stora idrottsevenemang, till exempel via insatserna Fotboll utan fylla och Program Supporter. (IdN, SdN)

Uppföljning 2019

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget med kopplingen till det ansvar idrottsnämnden har för samordning av arbetet med Program Supporter som riktar sig till barn och ungdomar. Nämnden är inte involverad i Fotboll utan fylla.

Mål 1, delmål: Samverkan mellan ANDT-förbyggande och brottsförebyggande arbete.

Stadens öppna mötesplatser, såsom bibliotek, medborgarkontor och idrotts- och kulturanläggningar, har upparbetade kanaler och rutiner för att hantera plötsliga ordnings- och alkohol- eller drogrelaterade problem. (KuN, IdN, SdN)

Uppföljning 2018

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget och har idag handlingsplaner nedbrutet per anläggning som beskriver vårt agerande om det skulle uppstå en situation med hot och våld som i vissa fall kan vara en följeffekt av alkohol- eller drogrelaterade problem

Mål 2, delmål: Stadsövergripande kompetensutveckling- och informationsinsatser.

- Stadens medarbetare som arbetar med eller nära barn och unga har kontinuerlig tillgång till information, kunskap och stöd i hur ANDT-användning bland barn och unga kan förebyggas. (SoN, SdN, UtbN, IdN, KuN, AmN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget och ser med fördel att stadens idrottsanläggningar kan användas för att sprida information, kunskap och stöd i hur ANDT-användning bland barn och unga kan förebyggas.

- Unga involveras i det drogförebyggande arbetet via till exempel Local Hero, ungdomsråd och fokusgrupper. (SdN, SoN, KuN, IdN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter:

Förutom Program Supporter bedriver idrottsnämnden inget regelbundet drogförebyggande arbete. Nämnden understödjer gärna insatser i samband med fokusgrupper eller ungdomsråd när så är möjligt.

Mål 2, delmål: Fritid och föreningsliv.

- Stadens egna och upphandlade fritidsverksamheter, parklekar och andra mötesplatser med målgruppen barn och unga har en implementerad ANDT-handlingsplan som revideras årligen. (SdN, KuN, IdN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden har idag inga handlingsplaner nedbrutet per anläggning. Ett arbete som skulle bli väldigt omfattande att ta fram. Nämnden föreslår att målet omformuleras till att istället handla om att enskilda verksamheter ska ha kännedom om och omsätta föreliggande program i sin verksamhet.

- Stadens gym är diplomerade i och arbetar enligt metoden 100 % ren hårdträning. (IdN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget. På nämndens anläggningar där det bedrivs gymverksamhet finns idag handlingsplaner kring förebyggande arbete mot doping. Idrottsnämndens gym är och bör vara diplomerade i metoden 100% Ren hårdträning.

- Kommersiella träningsanläggningar som finns etablerade i staden uppmuntras att arbeta enligt metoden 100 % ren

hårdträning. Anläggningar som också vänder sig till barn och unga prioriteras. (SdN, IdN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden har inte resurser och möjligheter att ansvara för att uppmuntra kommersiella träningsanläggningar att arbeta enligt en specifik metod.

Mål 2, delmål: Lokal struktur, samordning och samverkan.

- I varje stadsdelsförvaltning och de fackförvaltningar som jobbar med barn och unga finns en specifik funktion med ansvar för samordning av förvaltningens förebyggande arbete, där ANDT-frågorna ingår. Samordnarfunktionen arbetar särskilt för samverkan i frågorna. (SoN, SdN, UtbN, IdN, KuN, AmN)

Uppföljning: 2021

Förvaltningens synpunkter:

Idrottsnämnden har ett generellt uppdrag att arbeta förebyggande mot ANDT. Något som även stärks och tydliggörs i och med föreliggande program. Detta arbete även sker i samverkan med idrottsrörelsen. Nämnden ser i dagsläget inga större fördelar med att utse en specifik funktion för ändamålet utan föreslår att målet stryks och att respektive nämnd själva formar sitt arbete utifrån programmet där samverkan inom staden är en naturlig del.

Mål 3, delmål: Tidig upptäckt

- Stadens verksamheter använder sig av kunskapsbaserade metoder och välgrundad kompetens för tidig upptäckt och korta tillgängliga insatser för personer som riskerar att hamna i ett riskbruk. (SoN, SdN, AmN, IdN, UtbN)

Uppföljning: Årligen

Förvaltningens synpunkter

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget med kopplingen till det ansvar idrottsnämnden har. Vi ser samverkan inom staden som en naturlig del och något som är avgörande för att detta arbete skall bli framgångsrikt. Om förslaget kräver fördjupad utbildning av medarbetare ser nämnden behov av utökade resurser.

Bilagor

Socialnämndens förslag till Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021.